

i poziom ich akceptacji w społeczeństwie. Społeczeństwo amerykańskie, mające za sobą bogate choć nie zachęcające doświadczenia prohibicyjne, ponownie zdaje się aprobować ideę ograniczania dostępności alkoholu, która ciągle nie może zdobyć uznania w oczach Brytyjczyków. Napoje alkoholowe w Wielkiej Brytanii stanowią ważny element nie tylko odświętnych rytuałów ale także codziennego życia. Kwestia przewycięzania negatywnych następstw picia pozostaje sprawą jednostkową, prywatną i nie uzyskuje rangi problemu publicznego.

Na tle pozostałych krajów wyraźną specyfikę reprezentuje Szwecja. Dominujący tam, północno-wschodni model konsumpcji uległ głębokiej transformacji. Konsekwentna polityka wobec alkoholu doprowadziła do zróżnicowania upodobań konsumentów, którzy coraz częściej zdradzają tradycyjną wódkę na rzecz wina i piwa. Niezależnie od tych zmian nietrzeźwość postrzegana jest ciągle jako najpoważniejszy problem alkoholowy i stanowi charakterystyczny rys szwedzkiego obyczaju. Szwecja od dziesięcioleci prowadzi aktywną politykę wobec alkoholu, przeszła już długie okresy reglamentacji. Mimo niepowodzenia tych najbardziej drastycznych form kontroli nad alkoholem, neoprohibicyjne sentymenty są ciągle żywe i znajdują zwolenników zarówno wśród lewicy politycznej, jak i w partiach reprezentujących centrum i prawicę. Taki układ sił sprawia, iż zmiany rządu nie wpływają istotnie na poziom rygoryzmu w polityce wobec alkoholu.

Review of foreign reports on alcohol

Summary

Three national reports on alcohol are reviewed and then discussed: British report of Royal College of Psychiatrists "Alcohol - our favourite drug", American "Sixth Special Report to the U.S. Congress on Alcohol and Health" and Swedish "Report 84. On the alcohol and drug situation in Sweden".

Reports that are presented are different due to the differences in drinking cultures and alcohol traditions in three societies. U.K. seems to be a country where drinking patterns are most homogenous and stable. Traditional British way of drinking is in contrast with USA

where different drinking patterns and consumers preferences have been melted for many decades. Preventive strategies present in both countries are not always alike. Alcohol control tends to be more and more accepted in the U.S. whereas in U.K. individual control, including self-control, is a more popular concept.

Alcohol situation in Sweden is unique as compared with other countries. Dominant for almost century, spirits drinking pattern has been transformed in recent decades. Fermented beverages constitute over sixty per cent of alcohol consumed. This change may be attributed to the alcohol policy facilitated by the State's monopoly in alcohol production and distribution.

Bibliografia:

- 1. Alkoholizm na Węgrzech: *Alkoholizm i Narkomania* Jesień 1988.
- 2. Bohman, M.; Cloninger, C. R.; von Knorring, A. L.; and Sigvardsson, S. - An adoption study of somatoform disorders. III Cross-fostering analysis and genetic relationship to alcoholism and criminality. *Archives of General Psychiatry* 41: 872-878, 1984.
- 3. Bohman, M.; Sigvardsson, S.; and Cloninger, C. R. - Maternal inheritance of alcohol abuse. *Archives of General Psychiatry* 38: 965-969, 1981.
- 4. Breed, W.; DeFoe, J.; and Wallack, L. - Drinking in the mass-media: A nine-year project. *Journal of Drug Issues* 14: 655-664, 1984.
- 5. Coate, D.; and Grossman, M.; Effects of Alcoholic Beverage Prices and Legal Drinking Ages on Youth Alcohol Use: Results From the Second National Health and Nutrition Examination Survey. Rękopis. New York: National Bureau of Economic Research, 1986.
- 6. Harwood, H. J.; Kristiansen, P.; and Rachel, J. V. - Social and Economic Costs of Alcohol Abuse and Alcoholism. Issue Report No. 2. Research Triangle Park, N. C.: Research Triangle Institute, 1985.
- 7. Hingson, R.; Mangione, T.; Meyers, A.; and Scotch, N. - Seeking help for drinking problems: A study in the Boston metropolitan area. *Journal of Studies on Alcohol* 42: 273-288, 1982.
- 8. Roman, P. - Pitfalls of "program" concepts in the development and maintenance of employee assistance programs. *Urban and Social Change Review* 9: 9-12, 1982.
- 9. Rootman, I. - Preventing alcohol problems: A challenge for health promotion. *Health Education* 24: 2-7, 1985.
- 10. Rosett, H.; and Weiner, L. - Identification and Prevention of Fetal Alcohol Syndrom. Brooklin, Mass.: Fetal Alcohol Education Program, 1985.
- 11. Skog, O. J. - Total consumption, heavy consumption and alcohol-related damage. 11-17, 1985.
- 12. Wald, I.; Morawski, J.; Moskalewicz, J.; Szydłowski,